



СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ



ШКІДНИКИ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

спеціальність	202 «Захист і карантин рослин»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Захист і карантин рослин	факультет	Агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б. М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Леженіна Ірина Павлівна



Вища освіта – спеціальність біологія

Науковий ступень - кандидат біологічних наук, 03.00.09 – ентомологія

Вчене звання - доцент кафедри зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин

Досвід роботи – більше 40 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 20 наукових тематичних публікацій;
- учасниця наукових і науково-практичних конференцій.

телефон	0966970142	електронна пошта	iryna57lezhnina@gmail.com	дистанційна підтримка	GoogleMeet Moodle
---------	------------	------------------	--	-----------------------	----------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів знань щодо видового складу багатодіних і спеціалізованих шкідників лікарських рослин, їх біології та екології, шкідливості
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> володіння знаннями про активні стадії розвитку шкідників лікарських рослин / практичні завдання здатність застосовувати методи моніторингу, виявлення й ідентифікації шкідників лікарських рослин / практичні завдання володіння методами та термінами проведення обстеження посівів лікарських рослин / практичні завдання здатність застосовувати заходи щодо обмеження шкідливості фітофагів лікарських рослин / практичні завдання
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні, 60 годин самостійна робота; підсумковий контроль – залік
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	вільне зарахування

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за сучасними принципами і методами.</p> <p>СК3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.</p> <p>СК5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.</p> <p>СК7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.</p> <p>ПРН 7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.</p> <p>ПРН 9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.</p> <p>ПРН11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

МОДУЛЬ 1. ВСТУП. ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ УКРАЇНИ

Лекція 1	Огляд лікарських рослин України. Лікарські рослини, які культивуються в Україні.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Видовий склад лікарських рослин України, систематика, морфологія.	Само стійн	Видовий склад лікарських рослин в зоні Степу, зоні Лісостепу, зоні Полісся.
-----------------	--	-----------------------------------	---	-------------------	---

	Перспективні лікарські рослини України.		Перспективні лікарські рослини України, систематика, морфологія.		
Модуль 2. ВИДОВИЙ СКЛАД, БІОЛОГІЯ, ЕКОЛОГІЯ ШКІДНИКІВ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН					
Лекція 2	Видовий склад, біологія, екологія шкідників однорічних лікарських рослин	ПЗ 2 ПЗ 3	Діагностика та морфологія різних стадій онтогенезу шкідників однорічних лікарських рослин	Самостійна робота	Хижаки та паразитоїди, які обмежують чисельність шкідників однорічних лікарських рослин
Лекція 3	Видовий склад, біологія, екологія шкідників дворічних лікарських рослин.	ПЗ 4	Діагностика та морфологія різних стадій онтогенезу шкідників дворічних лікарських рослин		Хижаки та паразитоїди, які обмежують чисельність шкідників дворічних лікарських рослин.
Лекція 4	Видовий склад, біологія, екологія шкідників багаторічних лікарських рослин.	ПЗ 5 ПЗ 6	Діагностика та морфологія різних стадій онтогенезу шкідників багаторічних лікарських рослин		Хижаки та паразитоїди, які обмежують чисельність шкідників багаторічних лікарських рослин.
Лекція 5	Видовий склад, біологія, екологія шкідників сировини лікарських рослин при зберіганні.	ПЗ 7 ПЗ 8	Діагностика та морфологія різних стадій онтогенезу шкідників сировини лікарських рослин при зберіганні.		Хижаки та паразитоїди, які обмежують чисельність шкідників сировини лікарських рослин при зберіганні.
Модуль 3. МОНІТОРИНГ ШКІДНИКІВ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ ВІД НИХ					
Лекція 6	Методи моніторингу шкідників лікарських рослин. Агротехнічні, біологічні та хімічні методи захисту від шкідників лікарських рослин	ПЗ 9	Строки обстеженні та методи моніторингу шкідників лікарських рослин. Агротехнічні, біологічні та хімічні методи захисту від шкідників лікарських рослин	Самостійна робота	Методи обліку шкідників лікарських рослин. Використання феромонних, клейових, водних пасток.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повний атлас лікарських рослин / уклад. І. С. Алексеєв. Донецьк: Глорія Трейд, 2013. 398 с. 2. Мінарченко В. М. Ресурсознавство. Лікарські рослини. Навч. посіб. Київ: Фісоціоцентр. 2014. 215 с. 3. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур: навч. посіб. / С.В. Станкевич, І.В. Забродіна; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 512 с. 4. Сільськогосподарська ентомологія / за ред. Проф. Б. М. Литвинова, М. Д. Євтушенка. – К.: Вища освіта, 2005. 5. Станкевич С. В. Управління чисельністю комах-фітофагів Навч. посібник. Харків: ФОП Бровін О. В., 2015. 178 с. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур : підручник / [Покозій Й.Т., Писаренко В.М., Довгань С.В. та ін.] ; за ред. Й.Т. Покозія. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 223 с. 6. Станкевич С. В., Леженіна І. П., Забродіна І. В., Байдик Г. В., Сіроус Л. Я., Герман Л. В. Сільськогосподарська ентомологія: назви основних шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень: навч. посіб. Вид. 4-те, перероб. і доп. Житомир: Вид-во «Рута», 2023. 200 с. 	Методичне забезпечення
-------------------	---	-------------------------------

7. Ковальова А. О. Шкідники лікарських рослин родини губоцвітих в північному Лісостепу України / А. О. Ковальова // Наукові праці Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків. - 2013. - Вип. 17(1). - С. 429-432. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpicb_2013_17\(1\)_104](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpicb_2013_17(1)_104).
8. Шкідники плодових культур: навч. посіб. / І. М. Мринський, В. В. Урсал, І. В. Забродіна, О. В. Романов, В. В. Восводін; за ред. І. М. Мринського. — Київ: ТОВ Інтерконтиненталь, 2019. — 728 с.: іл.
9. Мельниченко Н.В., Чепурна Н.П., Мухіна О.Ю. Комплекс членистоногих – шкідників рослин роду горобини (*Sorbus l.*). Біорізноманіття, екологія та експериментальна біологія. Том 22, №1. С. 84-93 DOI: <https://doi.org/10.34142/2708-5848.2020.22.1.08>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (електронне посилання на положення)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.